

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcția unei Comitete

Anul X No. 1983—Miercuri 11 Septembrie 1913

CALVARUL

Din telegramele de aci ale „Agenției Române” se cunoște cuprinsul definitiv al păcii turco-bulgare, încheiată la Constantinopol.

Însoțitul istoric că, după tratatele de pace de la Londra și de la București, se va vorbi despre un tratat de pace încheiat la Constantinopol, are, pentru sine, o mare importanță și lasă impresia unei victorii turcești, —mai mult, impresia unei călătorii la Canossa pe care au fost siliti să intreprindă delegații Bulgariei înfrînte și umilite, spre a obține condițiile posibile, dacă nu convenabile.

Si, măcar, nu le-au obținut!

Tari, de astă dată, pe situația lor; cunoscând, la rîndul lor, slabiciunea adversarului, învățând, — după altii, — că răjuina cea mai bună este a celor mai tare; dispunând, — în fine! — de o armată ordonată și gata de luptă, sprinjindu-se, în chip discret, dacă nu pe concursul cel puțin de toleranță, unor Mari Puteri, ori — în cazul cel mai rău — pe neîntelegerea între ele, Turci și Bulgarie au persistat în condițiile lor și au sfușit prin a le impune. Singura concesiune făcută Bulgariei, a fost ca armatele turcești să nu înainteze și mai departe în nou teritoriu al Bulgariei, imitând pe aceștia cari, la primul răzbun, au înaintat cît au vrut, forțând ușii deschise, cucerind teritoriul sărăcăpără și opriindu-se doar la Ceatalgea, în preajma Constantinopolului, amenințat și el dea cădeau în mîinile dușmanilor.

Va fi un an, foarte curînd, dela asediu Adrianopolului. Zina de 16 Octombrie stil nou este data istorică a acestei mari greșeli strategice și politice, pentru că Bulgarie, în început a fi imbatăți de marile lor succese lesnicioase și a nu mai asculta de voacă răjuinei.

Inacea zidării trei diviziuni bulgare împresurără vechea cetate otomană. Iar cînd, după puține zile, sosită două diviziuni slavesti, jumătate din trupele bulgare putură înaintă până la Ceatalgea, — punctul unde s-a încheiat și norocul armelor pentru întreprinzătorii Bulgariei.

Într-adevăr, dacă până la sosirea Srbilor, armatele bulgare pierduse la Adrianopol 10,000 de soldați, aci la Ceatalgea — unde Srbii nu i-au mai secundat în aventurile răzbinoice — Bulgarii perdură numai în două zile, la 4 și la 5 Novembrie stil vechi 17,000 de oameni, morți și răniți, complectindu-se formidabilul contingent de 89,000 morți și răniți, sacrificați de Bulgari în primul răzbun balcanic.

Norocul ajutase în chip neașteptat și extraordinar pe vecinii noștri de pește Donarea. După victoriile reperi de la Kirilise și Lule Burgas, după izbîndea Srbilor la Kumanovo; după cădere dubioasă a Salonicului și a Ianinei, drapelul otoman mai sfîrșită doară pe forturile Skutarilor și a Adrianopolului.

Ce situație splendidă pentru Alianții Balcanici și ce dezastru pentru foasta Mare Putere a Turciei europene!

Dar a săi să te oprești la vreme este o artă mare și grea. Era cu atât mai necesar și mai indicat, ca cit — Bulgaria nu putea să n'afe și să n'ște în momentul oportun — Grecii se instalați și se întărean la Salonic, iar Srbii, mai cu seamă, se pregăteau să se statornicească în acele localități ale Macedoniei care surdeau cu deosebire Bulgarii.

Si pentru că nesașul nu le-a deschis ochii la timp, conducătorilor Bulgariei, iată la ce se reduce bilanțul epopeei cuceritoare, după un an de istorie, — societății anul din prezua asediului Adrianopolului care a rămas punctul dureros, astăzi, pentru Bulgari, după cum era odinioară, pentru Turci, cărora li se răspise Cetatea.

Nici Adrianopolul, nici Kirkilisse, nici Dimitika nu mai sunt în mîinile cuceritorilor, iar despre Turcia, reconstituindă după nouă pace, nu se mai poate vorbi — cum se vorbia cu săse luni în urmă — ca de un stat osindat să dispară din Europa în spațiul de timp al unei singure generații. Într-adevăr tratatul de la Londra facea din Turcia europeană un Stat fictiv, al doilea pe scară a întinderii după Montenegro!

Dacă nouă Tratat repară lucrurile, și redând Semilunei ceea ce avea sub stăpnierea ei efectivă, afară de Salonic — căci Albania și Macedonia erau doară cu numele teritorii turcești — lasă în schimb Bulgaria deziluzionată la extrem și, după scădere Cadrilaterului Român — compensată doară prin eșirea la Marea Egee și zăbăindu-se între State dușmane, nutrind, doară, pe un viitor speranță mai plăzibilă, între toate, a unei alianțe cu... Tur-

cia, singura mai compatibilă cu situația ei susținută de astăzi.

I-a fost dat Bulgariei să urce Calvarul, pentru a ispăsi dureros o lipsă de prudență și de experiență. Că poartă și Crucea pe umeri, în acest stîn, este pentru că — pominind într-o izbîndire unei cauze creștine în potriva Islamului — a sfîrșit prin a duce la moarte zeci de mii de creștini în Balcani.

Să și poarte povara și să se pocăiască!

△

NOTA ZILEI

Sombru!...

Cu apropierea toamnei „Eu-s Calognomo” a devenit iar pessimist. Vorbește despre „Vulturul Moldovei”, despre geniu și calicie, despre talent și lipsă de palton; vorbește, într-un cîntec, de lucruri foarte prozaice, de nimicuri și de gozuri, fără a se uită pe sine bine înțeleș:

In lumea noastră trecătoare, talentele o răzătă. Si-cei lipsiți nu vor să știe de această supărătute. Piticii, la pitic se închină, și cît de bun poe

vei fi, In timpul vieții tale sălbătice, de tino nu se vorbi.

„Nu; posteritatea nu va vorbi de „Eu-s Calognomo”, iar versurile lui sunt menite să rămână. Necunoscuțe.

Perspectiva e sombră!

POLITICE

D. Take Ionescu în Italia

Nimic surprinzător în maghiitoarea primire pe care Suveranii, ministrul de externe și întreaga presă a Italiei au făcut-o d-lui Take Ionescu. În relațiiile extrem de cordiale în care se află România și Italia, nu se putea ca vizita unui eminent om politic, cum este șeful partidului conservator democrat, să nu constituie un prilej pentru o nouă manifestare a sentimentelor de simpatie pe care Italia le nutrește pentru sora ei mai mică.

Primirea cordială făcută d-lui Take Ionescu are desigur și o semnificație de ordin personal. Este un omagiu adus omului politic, care, mai mult de cît oricare altul, a servit, prin atitudinea lui, cauza civilizației Europei. Despre acest lucru știe foarte bine străinătatea, sunt exact informații ce conduc destinele mariilor popoare, îl știu tot atât de bine că și mulți din oamenii noștri politici, cu singura deosebire că cei dinții n'au motiv să nege sau să incerce să intunecă adevarul.

Ca români manifestațiile de la Fluggi și San Rassore ne umplă înima de bucurie. Ca soldați devotați și pururea admiratori ai șefului iubit, atenția, al cărui obiect a fost d-l Take Ionescu, ne face să resimțim o aderătăță mindre.

Aceasta cu atât mai mult cu cît adversarii noștri, printre atitudine care nu și găsește calificativ, au încercat o campanie odioasă în speranță că vor reuși la crearea unei legende, menite să intunecă meritile reale ale acestui patriot luminat și conducător fără pereche.

Desigur că adversarii neleali și de toate categoriile trebuie să remănătă adine lovitura ce o încearcă, prin manifestațiile dela Fluggi și San Rassore. Lucrul se poate deduce și din modul cum ziarele lor publică textul telegramelor agentiei române. Ba unele, cum iedepildă Cuvințul, nici nu reproduc această parte a stîrilor înunitei agentii E și acesta un procedeu.

Lovitura și doare — astă se vede. Să sperăm că nu va fi singură și nici ultima, în această campanie odioasă în potriva d-lui Take Ionescu.

Există doar o justiție imanentă a lucrurilor!

MICI POLEMICI

Un ziar săptămînal local a găsit explicația... intelectualismului d-lui colonel Anastasiade: n'a înținut timp de 5 zile, în Campanie.

Foaie smîntest...

Nostimă polemică s'a angajat de o vremie încoace prin „Fulgerul”, între doi combatanți... anonimi.

H. Z. atacă pe I. L.; I. L. pe H. Z. și așa mai departe. Se plătește cu... rîndul.

Pantelimon și-a făcut apariția în stîna lui Gh. Norocel, care a avut un... noroc întreg, să scape.

Relațiiile între Turci și Bulgari — cred că un ziar — vor deveni călduroase. ...Nu s'au schimbat destule focuri?

O calme: despre un ofișer lajan se povesteste că s'a întors din campanie... dentist.

Să fie grație exercițiului din campanie de a scoate măscă!

...Strada Poliției din Capitală se va numi strada Vlaicu...

Bielul aviator! Marind, tot a făcut să zboare o firmă de stradă.

In chestia seminarilor pedagogice

Ziarele au anunțat în mod greșit desființarea seminarilor pedagogice, cării funcționau pînă acum pe lîngă cele două Universități. De fapt nu s'au desființat seminarile pedagogice, și școlile de aplicație, care erau alipite pe lîngă seminarii; și aceste școli de aplicație nu s'au desființat de ministerul de instrucție publică, ci de Camera Deputaților prin bugetul votat pentru acest an.

Iată acum motivele pentru care Camera a desființat numitele școli.

In legea învățămîntului secundar este un articol care prevede organizarea seminarilor pedagogice universitare, anume art. 111 cuprinzând următoarele dispoziții mai principale:

1) Lucrările seminarului vor fi teoretice și practice. Din punctul de vedere, practic, seminarii vor face practică didactică într-o școală secundară de băieți și una comercială care vor fi alipite pe lîngă seminar, ca școle de aplicație.

2) Prin regulament se va putea determina și altă modalitate a funcționării seminarilor.

3) Studenții facultăților sunt obligați să frecventeze conform cu dispozițiunile cuprinse în regulament.

4) Repetitorii (adică profesorii seminarului) vor fi plătiți cu diurne socotite pe baza de 40 lei lunar de fiecare lecție.

5) Seminarul pedagogic va fi un institut universitar de experimentare.

Acestea sunt dispozițiunile mai principale ale legii referitoare la seminarile pedagogice.

In fapt aceste dispoziții nu erau aplicate. Regulamentul cerut de lege nu există; iar repetitorii erau plătiți într-un chip derisoriu. Pentru a fi puse în conformitate cu legea, seminarii de pedagogice trebuiau să aibă cel puțin opt clase secundare, adică patru clase gimnaziale sau liceale și patru comerciale, cu un buget de aproximativ trei sute de mii de lei anual pentru ambele seminare. Inadevar, sumă, trecută în mod obisnuit în boletin pentru întreținerea unei patru clase gimnaziale este de cincizeci de mii de lei anual, și la gimnaziile obisnuite nu este disponibilă să se plătesc 40 lei ora, ci mai puțin de 30 lei! Seminarile pedagogice urmărd să aibă o școală secundară și o școală comercială, în plus având și obligația de a plăti 40 lei ora, nu puteau să aibă mai puțin de una sătăcă cincizeci mii lei anual de fiecare, adică trei sute de mii lei ambele. La această sumă ar fi fost să se mai adauge leaşa directorilor (cîte 500 lei lunar), a secretarilor, etc. Cu alte cuvinte aplicația art. 111 din lege, care pentru seminarii un buget de 400.000 lei anual.

Ambele seminare funcționau însă din trecut cu un buget mai mic de 100.000 lei fiindcă se practica sisteme de detasările și a suplinirilor, sistemă condamnată astăzi. Pentru a avea o școală cu profesori buni și plătiți în conformitate cu art. 111, se cerea un spor de 200.000 lei, — cu neputință de realizat anul acesta. În fața acestei situații raportorul bugetului, d. C. Rădulescu-Motru, a propus

desființarea școlelor de aplicație mai ales că nu există nici Regulamentul cert de lege, iar Camera a adoptat această propunere.

Prin desființarea școlelor de aplicație, seminarile nu suferă în funcționarea lor, fiindcă Ministerul a pus la dispoziția studenților școale secundare și comerciale alegere, pentru continuarea practicii pedagogice.

De altădată, menirea seminarelor pedagogice universitare, în primul rînd nu este de a avea pe lîngă școlile școlile secundare și comerciale, în care să se predă lecții după programa statului astăzi cum se predau și în celelalte școlile secundare ale ministerului, ci menirea Seminarilor pedagogice ar fi că ele să facă experimentare, și numai experimentare.

Pentru practica pedagogică cu programele adoptate de Stat există destul loc în școlile de tot gradul pe care le are Statul.

Negrescu, luxul n'ar strica, și rău n'ar fi ca Seminarile pedagogice să aibă pe lîngă dinsele altă școală model (Musterschule) pentru practica normală a metodelor în curs, cît și școlile speciale pentru experimentarea metodelor noi!

Dar pentru astăzi, nu este suficientă suma alocată pînă acum seminarelor, și care la fiecare nu intrece 50.000 lei. Ar trebui cum spuneam, 150.000 minim de fiecare!

Cum acest spor nu se poate da, raportul bugetului instrucției publice a propus pur și simplu suprimarea școlilor de aplicație, și Camera a adoptat această propunere. Ministerul n'a făcut de cît să se conforme cu legea bugetară, mai ales în urma dispoziției pe care o luase de a nu mai tolera detasările de la o catedră la alta, cum se procedase într'un mod alt de scandalos înainte.

Toată lumea este pentru progresul pedagogic, dar toată lumea este în contra jocului de a pedagogia. Verax.

O AMENI SI LUCRURI

„Acuzări netede“

Pentru cineva care observă lucrurile mai de aproape și cu pricinere, îndoielă nu se încapă: ziarul oficial al socialdemocrației române — redactat de burghezi, și înțelege — șezăzuță nu numai de mijloace curat burgheze, dar și de mijloace... polițienești.

Denumită directiunii ziarului Cutare că redactorul Z... agită într-o mișcare ce nu intră în programul ziarului...

Si așa mai departe. Denumitul e un lucru la ordinea zilei, un element într-moraricele ziarurilor și ale organizației. Poate pentru motivul că „România Muncitoare” e chemată să denunțe mereu atâtă „infamie” ale societății capitaliste burgheze...

Urde înză organul devine odios, este că în materie de calomnie nu îți face doară. O, astă niciodată!

Te dă în vîlă că ești, firește, un infam, un denunciant. Ii ceri să facă doar

Memoriei lui Petru Răscănu

„El e un om care a trăit mai mult pentru alii de cît pentru sine, transformând totă existența sa într-o evangeliare arătoare, după un cuvînt a lui Mazzini, și pe care a realizat-o foarte practic”.

Părerea fruntașilor oameni publici ai partidelor înaintate din Europa asupra lui Magalhães Lima este unanimă, de-al recunoaște ca pe un maistru.

Ei fu unul din introducătorii ideilor pacifiste în Portugalia și cel dintâi care proclamă aspirația feministică.

Anii nu au trecut fără folos pentru o existență altă de prețioasă, dar spiritul său a dobindit o nouă energie, animată prin speranță, care nu l-a părăsit niciodată, în vîitorul patriei și al omenei.

Omul politic eminent, n'a putut întuine scriitorul.

Reputația sa ca ziarist este din cele mai îndreptățite. În 1873 el fonda la Universitatea din Coimbra cu un compatriot a lui Alves de Veiga, ziarul „Republiecă, Portugheză”, în 1881 el creie „Secoul” organ zilnic democrat, a cărui direcționare părăsita în 1897 pentru a prelua pe acela cea să spăsește adinc în suflet Petru Răscănu profesorul de la Universitate.

Ei mulți atunci, tare de mult! Un sfert de veac, de cînd l'am ascultat făcînd lectiile de istoria română în localul vechei Universități, astăzi facultatea de medicină. Cu greu își poti aduce amintirea de la Mitropoliei va întocmi lista proceselor ce se vor judeca în cursul lunei Septembrie.

Eri la orele 12 din zi, a fost adus în Iași și internat în secția chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon, vîtilorul Neocal Nînzaru, din comuna Galata care ar fi incercat să se sinucida, tragedia și asupra sa patru gloante de revolver, din care unul l-a lovit mai grav în timpla dreptă.

Starea sa fiind desesperată n'a putut da nici o lămurire asupra cauzelor care l'ar determinat la aceasta; de asemenea jandarmul care l-a adus la spital a declarat că l-a găsit împușcat în via sa din Galata dar cauza n'a cunoaște.

Din neglijență mai multor cărăușii de la mașină a luat foc și a ars complet o gireadă de pae de grău, din Scările proprietatea d-lui A. Roznovanu.

Individul Gh. Mihai, afiindu-se în cercumstația lui N. Horga din satul Pînzeri și fiind turmentat de băntură a lovit cu o bardă pe consăteanu său Gh. Horga. Pacientul a fost internat în spitalul din Podul-Iloaei, iar agresorul a fost arestat. S'a deschis o anchetă.

Copilul V. Gh. Ursache, în etate de 3 ani jacindu-se pe malul unei băti din Măcărești a căzut în apă, înecându-se.

Cadavrul a fost pescuit după puțin timp.

Copilul Gh. Botescu din Golăești, în etate de 7 ani, jaciindu-se cu un revolver armă s'a desărcat, lovind în abdomen și răinind ușor pe imprudentul copil.

Victima a fost întrată la spitalul sf. Spiridon din localitate.

In ziua de 8 Septembrie pe la ora 4 p. m. s'a aprins și ars casa și o sură a săteanului Vasile Tătărășeanu din Satul Nou.

Pagubele intrec suma de 700 lei.

D-na și d. G. D. Serban s-au întors în localitate după o sedere mai lungă în Germania.

D. dr. Ioan Badareu a fost transferat ca medic secundar dela clinica Intâia, la o două în locul d-lui dr. Bartolomei, care trece la clinica întâia chirurgicală.

Eri urma să înceapă la institutul Grigore Ghica, examenul candidatelor la școala de moșii, pe lîngă aceea instituție Neprrezintindu-se însă nici o candidată Epitropia Sf. Spiridon a hotărât ca anul acesta să nu se mai ceară candidatelor două clase secundare, ci să se primeasca numai elevi ce au patru clase primare.

In ziua de 3 Octombrie ora 10 dimineață, se va ține licitație publică la liceul militar local, pentru vinderea de efecte scoase din uz. Îar la 5 Octombrie, se va ține licitație pentru aprovisionarea școalei cu articole de băcănie lapte, carne și pîne necesară școalei.

La primărie s'a ținut azi dimineață licitație pentru lucrările de pavagiu, cu piatră de granit. Licitatia a fost prezentată de d. Tuduri, ajutor de primar. Devenită lucărărilor de 850.000 lei.

Sau prezentat doi concurenți, d-nii Petigrew din localitate și Mihail Daniel din Brăila.

Lucrarea a fost provizor adjudicată așa cum a decis d-lui Daniel.

Duminica viitoare va avea loc inaugurarea pavilionului de izolare, creat de Epitropia Sf. Spiridon.

Tot în acea zi vor intra în funcționare ca surori de caritate 7 maice, insute în special la școala de infirmiere de la Mănăstirea Neamă.

INFORMATII

Pentru familiile celor căzuți.

—D. general Hirja, ministru de răsboiu la Sevila și Madrid, unde fu obiectul clamăriunilor entuziaste. Conferințele sale asupra Liberei-Cugetări și a Internaționalismului au fost foarte aplaudate și apreciate.

Inteligentă superioară, inimă căldă și generoasă, astfel este omul eminent care și-a propus ca în mare și suprem renastere valoroase sale patrii, cu ajutorul unui guvern inspirat în largă măsură, cu idei democratice, aducind un program vast de reforme democratice urgente, și pe lîngă asta urmărind expansiunea economică și țării.

Magalhães Lima doresc patriei sale latine, astăzi de bogăță în cuceriri neperitoare în trecut, o mai activă participare la punctul progres european.

Făcă-se, ca acest vis, să devie o realitate strălucitoare!

Fie, ca marele orator, a cărui credință puternică și luminosă de apostol rădîcă masele, să conducă națiunea către soarta glorioasă, înrevăzută cu perseverență, de iubirea și dreptă lui miludie de patriot.

Numele său va rămâne strîng legat de paginile mărețe, de amintirile eroice a Portugaliei, precum intră astăzi în splenida istorie aumanității, căreia Magalhães Lima îl dărnește frumos și întăritor exemplu, al credinței desăvîrșite în convingeri, a patriotismului celui mai curat și mai dezinteresat.

G. Bailly-Rollet și „Dictionnaire des écrivains” (Armand Collin, Paris, pag. 916). În românește de Delegatul pentru România, la congresul internațional de Libera-Cugetare din Lisabona (6 Oct. s. n. 1913), a cărui Președinție este M. Lind.

Dr. C. Thirón Profesor la Universitatea din Iași.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 13 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte inchise pentru îngrădirea locului din strada Eminescu; valoarea lucrării după deviz 1721 lei.

Garanția 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra contabilității publice se vor aplica acestei licitații.

Devizul se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 18027

9 | 22 Sep. 1913

Zilele acestea consistoriul spiritual al Mitropoliei va întocmi lista proceselor ce se vor judeca în cursul lunei Septembrie.

Eri la orele 12 din zi, a fost adus în Iași și internat în secția chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon, vîtilorul Neocal Nînzaru, din comuna Galata care ar fi încercat să se sinucida, tragedia și asupra sa patru gloante de revolver, din care unul l-a lovit mai grav în timpla dreptă.

Starea sa fiind desesperată n'a putut da nici o lămurire asupra cauzelor care l'ar determinat la aceasta; de asemenea jandarmul care l-a adus la spital a declarat că l-a găsit împușcat în via sa din Galata dar cauza n'a cunoaște.

Din neglijență mai multor cărăușii de la mașină a luat foc și a ars complet o gireadă de pae de grău, din Scările proprietatea d-lui A. Roznovanu.

Individualul Gh. Mihai, afiindu-se în cercumstația lui N. Horga din satul Pînzeri și fiind turmentat de băntură a lovit cu o bardă pe consăteanu său Gh. Horga. Pacientul a fost internat în spitalul din Podul-Iloaei, iar agresorul a fost arestat. S'a deschis o anchetă.

Copilul V. Gh. Ursache, în etate de 3 ani jacindu-se pe malul unei băti din Măcărești a căzut în apă, înecându-se.

Cadavrul a fost pescuit după puțin timp.

Copilul Gh. Botescu din Golăești, în etate de 7 ani, jaciindu-se cu un revolver armă s'a desărcat, lovind în abdomen și răinind ușor pe imprudentul copil.

Victima a fost întrată la spitalul sf. Spiridon din localitate.

In ziua de 8 Septembrie pe la ora 4 p. m. s'a aprins și ars casa și o sură a săteanului Vasile Tătărășeanu din Satul Nou.

Pagubele intrec suma de 700 lei.

D-na și d. G. D. Serban s-au întors în localitate după o sedere mai lungă în Germania.

D. dr. Ioan Badareu a fost transferat ca medic secundar dela clinica Intâia, la o două în locul d-lui dr. Bartolomei, care trece la clinica întâia chirurgicală.

Eri urma să înceapă la institutul Grigore Ghica, examenul candidatelor la școala de moșii, pe lîngă aceea instituție Neprrezintindu-se însă nici o candidată Epitropia Sf. Spiridon a hotărât ca anul acesta să nu se mai ceară candidatelor două clase secundare, ci să se primeasca numai elevi ce au patru clase primare.

In ziua de 3 Octombrie ora 10 dimineață, se va ține licitație publică la liceul militar local, pentru vinderea de efecte scoase din uz. Îar la 5 Octombrie, se va ține licitație pentru aprovisionarea școalei cu articole de băcănie lapte, carne și pîne necesară școalei.

La primărie s'a ținut azi dimineață licitație pentru lucrările de pavagiu, cu piatră de granit. Licitatia a fost prezentată de d. Tuduri, ajutor de primar. Devenită lucărărilor de 850.000 lei.

Sau prezentat doi concurenți, d-nii Petigrew din localitate și Mihail Daniel din Brăila.

Lucrarea a fost provizor adjudicată așa cum a decis d-lui Daniel.

Duminica viitoare va avea loc inaugurarea pavilionului de izolare, creat de Epitropia Sf. Spiridon.

Tot în acea zi vor intra în funcționare ca surori de caritate 7 maice, insute în special la școala de infirmiere de la Mănăstirea Neamă.

Elevii admisi la gimnaziul militar. —În urma examenului depus înaintea comisiunii pentru liceul militar din Craiova, au reușit candidați: Dinescu M. Lucian; Holescu M. Anton; Petrovici D. Aurel; Rang F. Henri; Rețeanu Claudiu Eugen; Vilcu Eugen; Brighiu Constantin; Nebuneli D. Emil; Petrovici D. Anton și Stăpceanu C. Gheorghe.

Au fost respinși de comisia, următoari elevi, neavând dispensă de vrăstă: A. Popei V. Iorgu; Bongard M. Otto; Crăciun V. Constantin; Popescu I. Gh. Vasiliu Gh. Grigore și Baltă Gh. Vasile.

Pînă astăzi s-au înscris la liceul național 165 elevi, dintre care 64 în clasa I, ceea ce face că în prima clasă contingentul este de pe acum mai mare decât al elevilor admisi în acea clasă.

Astăzi inscrierile au continuat.

Un caz nou de scărlatină s-a declarat astăzi în strada Eternitatea.

Foarte multă lume și a opri locuri pentru multă așteptătoare reprezentării de operă care vor începe la 20 Septembrie sub numele direcției a d-lui V. Maximilian.

SUB CORT, IN BULGARIA (Campania din 1913). Sub titlu acesta vom începe de miniă publicarea *notelor unui voluntar*, din regim. 4 artigerie, garoano Roman.

Atragem atenția cetățenilor asupra acelor note, luate cu zi cu zi, în cursul campaniei, de un distins intelectual, care, pentru moment, ține să-și păstreze anonimatul. Amintim că regim. 4 de artigerie a trecut în Bulgaria de la Zlată, oprindu-se la 45 km. de Sofia, și trăiește într-o fază cea mai interesantă ale campaniei.

Lumea civilă și militară va urmări cu interes notele voluntarului în colectivitate. Au reușit la examenul de admitere în liceul militar din Craiova, ca bursieri, următorii candidați:

Fii de militari: Dinescu Lucien, Holescu Mihai, Petrovici Aurel, Rang Henry Rețeanu Eugen și Valcan Eugen. Fii de civili: Brighiu Constantin, Nebuneli Emil Petrovici Anton și Stăpceanu Ioan.

Martii 14 Septembrie vor sosi în Iași cele sapte călugări gardiene, pe care mănuștirea Varatec le trimite spitalului Sf. Spiridon.

Directoarea liceului național din Iași a decis sub rezerva aprobării autorităților superioare, să nu înscrive elevii din acele orașe de provincie care an să colaboreze publice.

Dominoarea Teresa Stratilesco, directoarea externatului de fete Oltea Doamna a obținut un concediu de o lună de zile, plecind în străinătate.

D-sa va fi înlocuită în timpul absenței sale, de sora d-sale, d-ra Eleonora Stratilesco, profesoară din Capitală.

Femeea Lisabeta Rezmeriță de la Gura Bohotinului (Fălcău), venise la Iași cu barbatul ei, și vinduse la dimineață, în hălă, un porc. Suma de 86 lei obținută pe porc, o puse cu o pună în sin.

Truști, căci venise pe jos, se culcară astă noapte, ca să facă economie, în grădină Fătu.

Un pungă, peste noapte îi săia, băile pungii și-i fură toti banii.

Societatea Creditului Fonciar Urban din Iași

Imobilele din Iași ce sunt de închiriat de la 26 Octombrie 1913 și pentru care se va ține licitație la sediul Societății din Iași, strada Lăpușneanu No. 37, în ziua de 16 | 29 Septembrie 1913, prin oferte inchise.

NUMELE IMOBILELOR	Strada și No. Casei	Felul încăperilor și numele actualului chiriaș
R. Teitler	Zugravilor 19	mai multe apartamente
Gh. Stroian	Spinzi 8	mai multe apartamente
Anast. Ștefanov	Eminescu 18	

■ Distinsul teatru cinematografic Pa-thé Frères din grădina Traian, reprezentă astă-seara Marți 10 Septembrie un program complect nou. Dăm azi piesele și subiectele principale ale noului program:

Ca păsările pe ramuri, splenidă desfășurare dramatică.

„Femeea și serpele“ (La puissance de l'amour). Desfășurare măreță cuprinzind un roman de moravuri moderne, excellent înscenat, într'un splendid decor și în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (3 părți.)

Norocul lui Tindala, scene foarte humoristice.

Curse de bărci, vederi sportive, foarte interesante.

Cea mai recentă apariție din „Eclair-Journal“, cu modele, evenimentele și telegramele însoțite din lumea întreagă, cuprinzând între altele: Moda pariziană—Alergări de bicile la Bordeaux—Serbare scolilor de gimnastică la Bârg (Germania)—Crucă-roșie rusă în ajutorul răniților din Balcani—Imperatul Germaniei vizitează orfaninatele, etc. etc.

Mine Mercuri program nou: Soarta unei femei (L'homme qui assassina) după celebra roman al lui Farrère—Prince și acul de cravată, comedie cu neînțăbitul humorist parizian, etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talențului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniiei“

Serviciul Telegrafic

Călătoria d-lui Take Ionescu

Lucca. — D. Take Ionescu, după ce a fost primit de rege, a venit cu automobilul la Lucca, însoțit fiind de baronul Fasciotti. Ministrul român a sosit aici pe cind orașul sărbătoarea tradiționalul biliciu de la Santa-Croce. A vizitat principalele biserici, palatul Cerani Bernardini, a străbătut frumoasa preumbilare Mura, pe care a declarat-o una din cele mai splendide din Europa, apoi cu familia principilor Giustiniani, a vizitat vila senatorului Collodi, pe care a admirat-o găsind-o într-adevăr înținătoare.

Take Ionescu a luat apoi masa la baronul Fasciotti, în caracteristica vilă stil sec. XVIII-a al casei de Braganza.

Take Ionescu a plecat apoi la Venetia, unde a tras la Excelsior Hotel din Lido. La amiază a plecat cu soția d-sale spre Sinaia, prin Viena.

Delimitarea graniței Albaniei

Salonic.—Membrii comisiei internaționale pentru delimitarea graniței Albaniei au sosit la Salonic. Rămine să mai seosească membrii francezi ai comisiunii. Comisia se va pleca mîne la Monastir unde vor sosi și colegii francezi.

Membrii comisiunii au declarat că nu vor admite prezența ziaristilor străini pe lîngă dinși, spre a se păstra secretul cu privire la lucrările comisiunii.

Membrii comitetului albanez au sosit aci și au tras la acelaș hotel la cari au tras și membrii comisiunii internaționale. Membrii albanezi au avut o lungă confrință cu delegatul italian.

Pentru înțelegere cu România

Viena.—Wiener Tagblatt, vorbind de acțiunea contelui Tisza cu privire la soluțarea chestiunii românești, scrie: „Soluționarea acestei chestiuni precum și a celei create este acum, după răboial balcanică, de importanță particulară. Contele Tisza, încă de la crearea partidului municii naționale și de atunci în repetite rînduri, a proclamat că trebuie să se ajungă la un compromis cu naționalitatea. Conte Tisza nu este un om care să se mulțumească cu semimăsuri. De partea Ungariei sunt actualmente porniri serioase de a se merge nu numai înspre dorințele Românilor dar și de a îndrepta ceea ce s'a greșit în trecut.“

Români se vor convinge că aceasta nu

Turneul Companiei Lirice Române

— de Operă și Operetă —
Va juca în stagione de iarnă 1913
Un ciclu de 20 Reprezentării Serale și 3 Matineuri

PENTRU DESCHIDERE STAGIUNEI Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

A U G U S T I N

Simbătă 21 Septembrie 1913

L A U T A R U L

Duminică 22 Septembrie 1913 la Matinea ora 2 jum. ziua

Dușmanul Femeilor

Duminică 22 Septembrie 1913 ora 8^{3/4} seara

E V A

Luni 23 Septembrie 1913

Obor-Gara de Nord

Biletele la Agenția „Thalia“ Th. P. Maximovici.

Inspectiunile d-lui ministru Badareu

București. — D. Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice și ad-interim la interne, însoțit de d. dr. Minovici, a plecat aseară în inspectiunea județelor Olt, Romanați și Dolj. D. Ministrul se întoarce în Capitală mîine Mercuri.

Intoarcerea ministrilor

București.—D. Take Ionescu, ministru de interne, se întoarce în Capitală, Dumineacă în 15 Septembrie.

D. Al. Marghiloman, va sosi la 13 Septembrie.

Concediu d-lui Maiorescu

București.—După toate probabilitățile, d. Maiorescu, prim-ministrul, nu va mai pleca în concediu.

Intoarcerea d-lui Disescu

București.—D. C. Disescu, ministru de instrucție, a sosit azi în Capitală, venind din călătoria de studiu, făcută în Tara Nouă.

Concurs de medici

București.—Inscrierile pentru concursul de medici de spitală mixte rămân valabile.

Zina concursului n'a fost încă fixată.

Congedii de ofițeri

București.—D. general Hărjeu, Ministerul de Răboiu, a acordat congediu de cîte un an, d-lui loc. colonel Constantin Neagu, de la divizia 9, Major C. Botea din regimentul Dolj și Major Botez Mircea, din regimentul 3 de Artilerie.

Acești ofițeri își vor face stagiu în armata prusiană.

Situația la Stolniceni

Păcuni. — Din Pașcani se comunică, că eri a domnit acolo, oarecare îngrijorare, întructă se constată un nou caz cu simptome suspecte.

D. Nicu Catargi, prefectul județului a chemat imediat telegrafic pe d. dr. Stefanescu-Galati, delegat ca inspector sanitar pentru combaterea holerei în Moldova de nord.

In același timp d-sa a dispus izolare bolnavilor.

Inspectorul sanitar, împreună cu medici locali au constatat însă sub seară, că nu este vorba despre un nou caz de holera.

La Stolniceni nu s'a mai produs nici un nou caz, în schimb însă la conac s'a constatat că cinci persoane, dintre acele care au venit în atingere cu bolnavii sunt portători de nibrioni.

Ei nu prezintă nici un simptom dar vor continua să supună supravegherei, până cind o nouă analiză va constata că vibrioul nu mai există.

Desmîntirea unui svon

București. — În unele zile s'a înregistrat svonul despre un accident suferit la Abaia de d. Alex. Constantinescu, fost ministru.

O scrisoare sosită aici arată că d. Constantinescu se află în perfectă sănătate și se întoarce peste cîteva zile în București.

O ședință importantă

București.—Consiliul de higienă al capitalei, s'a întrunit azi dimineață.

Consiliul a discutat în primul rînd, raportul d-lui dr. Polter, cu privire la starea sanității a fabricelor de ape gazeuze. Consiliul a hotărât să trimîtă cito un avertizare proprietarilor acelor fabrici, de a grăbi să aducă repede îmbunătățiriile necesare, căci în casă contrar fabricelor vor fi închise.

Consiliul s'a ocupat apoi de mersul holerei în Capitală.

D. Cantacuzino, primarul Capitalei, a susținut, că de la 24 August nu s'a mai înregistrat în Capitală nici un caz nou.

Alți membri, au arătat că s'a mai ivit cazuri noi.

D. dr. Vasilescu, șeful laboratorului de bacteriologie, a declarat că a facut analize pentru 4 cazuri noi.

Consiliul s'a ocupat apoi de măsurile luate, pentru combaterea epidemiei și a sanarea Capitalei.

Anarhia din Albania

Paris.—Ziarele astă din Ianina, că autoritatea domnește în Albania. Mufid Bey, Ministru de externe, a pornit în potiva lui Eșad-Pașa.

Pantelimon... căpitan în armata română

Viena. — Ziarul „Oesterreichische Wochenschrift“ publică o corespondență din Dorn, în care se descrie urmărirea lui Pantelimon, și arestarea soldatului Hărălambe, care a înlesnit fugă banditului.

Ziarul adângă că Pantelimon a fost... căpitan în armata română.

Ultima ședință din Constantinopol

Constantinopol. — În ședință de azi a continuat discuția între delegații turci și bulgari, cu privire la chestia vacanților din vechea Bulgaria, ajungându-se la o înțelegere.

Ultima ședință va avea loc Joi, cînd se va semna protocoalul de pace.

Buletinul Direcționii Sanitară

Holera e în descreștere

București.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeș.—2 comuni contaminăte, 5 bolnavi,

Jud. Brăila.—9 comuni, 19 cazuri noi, 12 morți, 36 bolnavi vechi, 26 rămași.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 vindecat, rămași 9.

Jud. Buzău.—2 comune, 6 cazuri vechi, 4 cazuri noi, 3 morți, 7 rămași.

Spitalul din Garlați.—3 bolnavi vechi.

(Situăția de azi n'a sosit încă).

Constanța, 7 comune, 14 bolnavi.

Jud. Dolj.—42 comuni, 37 cazuri noi, 5 morți, 8 însănătoși, 237 bolnavi vechi.

Craiova-spirală, 7 bolnavi vechi, 2 morți, 2 rămași.

Jud. Gorj.—2 comune, 1 bolnav vechi, 1 caz nou.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

Jud. Ialomița.—18 comune, 4 cazuri noi, morți 1, 74 bolnavi vechi, 1 vindecat, 76 rămași.

Calarași-spirală, 3 bolnavi vechi.

Jud. Ilfov.—1 comună 2 bolnavi vechi.

București-Colentina, 4 cazuri vechi, 1 caz nou, 1 vindecat, 1 rămas.

Oltenița-spirală, 1 bolnav vechi.

Jud. Mehedinți.—4 comune, 5 bolnavi vechi.

T.-Severin-spirală—6 bolnavi.

Jud. Olt.—17 comune, 167 bolnavi vechi, 10 bolnavi noi, 4 morți, 19 vindecați, rămași 154.

(Situăția de azi n'a sosit încă), Slatina-spirală—1 bolnav.

Jud. Putna—Focșani-spirală 8 bolnavi, 7 vindecați, 1 rămas.

Jud. R.-Sarat—5 comune, 13 bolnavi vechi, 4 noi, 2 morți. R.-Sarat-spirală 1 bolnav vechi.

Jud. Romanați.—23 comune, 218 bolnavi vechi, 32 noi, 15 morți, 10 vindecați, rămași 223.

Caracal-spirală—32 vechi, 12 noi, 2 morți, 42 rămași.

Jud. Suceava.—1 comună, 1 bolnav, un rămas.

Jud. Tecuci—1 comună, un caz nou.

Jud. Teleorman.—38 comune contaminăte, 250 vechi, 7 noi, un mort, 256 rămași.

Turnul-Măgurele—Spirală, 11 vechi, 1 caz nou, un mort.

Jud. Tulcea.—1 comună, 1 bolnav.

Jud. Tutova.—Birlad-spirală 5 bolnavi, 5 vindecați.

(Situăția din acest județ pe ziua de azi n'a sosit încă).

Jud. R.-Vilcea.—12 comune, 26 vechi.

R.-Vilcea.—Spirală, 1 bolnav vechi.

Jud. Vlașca.—8 comune, 19 vechi, 16 noi, 10 morți, 4 vindecați.

Giurgiu—Spirală 1 bolnav vechi.

Teritoriu nou.—2 comune, 12 vechi, 3 noi, 3 morți, 34 rămași.

Total 212 comune contaminăte, 1162 cazuri vechi, 153 noi, 68 morți, 51 vindecați, 1196 rămași.

Bulet

BAZARUL DE VANZARE al produselor industriei naționale

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complet asortat cu toate
produsele următoarelor fabrici.

„Tesațura” Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Tesațuri de bumbac,
uniforme scolare, doguri, diverse
americi, chifoane, barcheturi, Pânză
de casă.

Malteza, zefiruri, atică, pânză
pentru cizmari.

Societatea anonimă română
italiană a industriilor
„Textile” — Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi
pentru rochii de bumbac și lîna,
sutase de bumbac, lână și matasă.
Urechi de piele și cisme. Bejă tri-
colore și fașe de Botez. Filii de
lampa și de scapară. Bejă pen-
tru covoare. Șireturi de metal,
șireturi pentru haine de bumbac
și lână, negre și colorate. Șireturi
de corsete. Chingi pentru tapări și
chingi gata cu cărării pentru cai.

„MOLDOVA”

Societate anonimă
pentru industrie de tricotaj—Iași

Flanelă
Ciorapi
Costume pentru Copii

„DOROBANTUL”

Fabrică Națională de produse
textile

Max I. Schapira—Ploiești

Postavuri, Pătruri militare, Po-
stavuri și Pătruri de comerț. Di-
mie, Flanelă de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandita

ȘALURI DE LÂNĂ

NEVRAALGIELE

Înăpările Doctorului Moussette

ADVERSALELE ÎNĂPARILOR MOUSSETTE rezervată să se vedă
Nevoiașă! Dacă nu găsiți ce căutăriți, suprasarcină, sucură,
dăunătoră, vă rugăm să căutați la Dr. Moussette, care este
cel mai bun medic din Iași.

NEVRAALGIELE ÎNĂPARILE MOUSSETTE trebuie luată la noapte. În
doină ceva călăuză, încă un doară, apoi se dăie, și astăzi
la cince ore. Nu este doară, este și o rezervație a nevraalelor
din cînd se dăunătoră. Dacă nu este, nu trebuie să se ia
mai mult de cîte 4 pe zi.

A. M. G. C. CLIN. & CO., de PA. J. M. Moussette

„OPINIA”

**Organul partidului
Conservator-Democrat**

cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMESTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

**ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI
„OPINIA”**

7, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

I A S. I

ÎNFINTATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeste orice lucrări tipografice,

Executare constiincioasă: Preturi modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentări în fiecare seară la orele 9

Duminicale, Simbetele și Serbările

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentările noastre iau parte toți corifeii marilor teatre
din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano, etc. ca:
Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre,
Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘI ÎNȚIȚICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENTULE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Dathé-Journal și Ecclair-Journal

Ziarele insufluite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se
intâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varietate, redare cinema-
ografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară, în Grădina
Trajan, anume aranjată pentru Reprezentări cinematografice,

7 ANI DE SUCCES 7